БЪЛГАРСКИ ЦЕНТЪР ЗА НЕСТОПАНСКО ПРАВО

Изх. № 22/09.04.2026

СТАНОВИЩЕ

ОТ

Български център за нестопанско право, ЕИК 130570377, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Христо Белчев“ № 3, ет. 1

ОТНОСНО

Проект на Закон за противодействие на корупцията сред лица, заемащи публични длъжности

Публикуван на Портала за обществени консултации

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,

Фондация „Български център за нестопанско право“ (БЦНП) е регистрирана през 2001 г. като юридическо лице с нестопанска цел, определено за извършване на дейност в обществена полза. Мисията ни е да оказваме подкрепа при изработването и прилагането на закони и политики с цел развитие на гражданското общество, гражданското участие и доброто управление в България. Работим усилено за създаването на устойчива правна среда за съществуването на нестопанския сектор.

С настоящето становище Български център за нестопанско право изразява категоричното си несъгласие с предвидената съкратена процедура за провеждане на обществено консултация по Проект на Закон за противодействие на корупцията сред лица, заемащи публични длъжности (Законопроект).

Обществената консултация се провежда в съкратен 14-дневен срок като съгласно чл. 26, ал. 4 ЗНА това е допустимо в „изключителни случаи и изрично посочване на причините в мотивите.“ В мотивите към Законопроекта е единствено посочено, че:

> *На основание чл. 26, ал. 4, изречение второ от Закона за нормативните актове, проектът е публикуван за обществени консултации за срок 14 дни. По-краткият срок е обоснован от факта, че създаване на независим орган за противодействия на корупцията е включен в Националния план за възстановяване и устойчивост и сроковете за изпълнение са изключително кратки*

Подобно мотивиране на съкратения срок считаме за формално изпълнение на задължението на съставителят на проекта. На първо място, не се конкретизира кога изтичат посочените „*изключително кратки*“ крайни срокове свързани с ангажименти на България поети през 2022 г. На следващо място, то не отразява актуалната обстановка, в която законодателният орган е във ваканция

във връзка с предстоящите избори и фактът, че след приключване на консултацията на 14 април приемане на проекта на практика няма да е възможно тъй като в следващите седмици след провеждане на избори на 19 април ще трябва да се конституира новото Народно събрание, то да избере свой председател, да изготви и приеме Правилник за организацията и дейността си и чак след това ще може да започне да упражнява законодателните си правомощия. В този контекст считаме, че намаляване на срока на протичане на обществената консултация до минимално допустимия такъв е категорично не отговоря на изискванията на ЗНА и съответно ограничава нелегитимно правото на гражданско участие.

Във връзка със съдържанието на поставения на обществена консултация Законопроект напълно подкрепя правилата предвиждащи възможност за участие на юридически лица с нестопанска цел, регистрирани за осъществяване на обществено полезна дейност в процеса по избор на членове на Комисията за противодействие на корупцията като добра практика за ангажиране на гражданското общество.

Същевременно считаме предлаганите правила чрез чл. 90 на Законопроекта за ограничаване на правото на лица заемали публични длъжности за срок от една година от освобождаване на длъжността да са „управител или член на орган на управление или контрол“ на юридически лица с нестопанска цел като прекомерно и необосновано. За разлика от останалите ограничения предвидени в чл. 90 , които са обвързани с финансов интерес – участие в търговски дружества, сключване на трудови договори, договори за консултантски услуги, членуването в управителни органи на ЮЛНЦ често е безвъзмездно. Това обективно обстоятелство следва да се вземе предвид от законодателя с оглед спазване на условията за необходимост и пропорционалност при въвеждане на ограничения на правото на сдружаване и в тази връзка предлагаме следната редакция на чл. 90, ал. 1 на Законопроекта:

> *Чл. 90. (1) Лице, което е заемало публична длъжност, няма право в продължение на една година от освобождаването му от длъжност да сключва трудови договори, договори за консултантски услуги или други договори за изпълнение на ръководни или контролни функции с търговските дружества, едноличните търговци, кооперациите или юридическите лица с нестопанска цел, по отношение на които в последната една година от изпълнението на правомощията или задълженията си по служба е осъществявало действия по разпореждане, регулиране или контрол или е сключвало договори с тях, както и да е съдружник, да притежава дялове или акции, да е управител или член на орган на управление или контрол на такива търговски дружества, кооперации и* ***юридически лица с нестопанска цел в частна полза както и да получава възнаграждение като управител или член на орган на управление или контрол на такива юридически лица с нестопанска цел в обществена полза.***[1]

Считаме и че предлаганата дефиниция за „Контролиране на юридическо лице“ предвидена в § 1, т. 2 на Законопроекта по отношение на ЮЛНЦ, а именно:

> „Контролиране на юридическо лице“ е налице, когато:
>
> …

[1] Органите на ЮЛНЦ в обществена полза имат ограничени правомощия по отношение решенията за разпределяне на имуществото останало след ликвидация на юридическото лице съгласно чл. 44 ЗЮЛНЦ

в) в полза на физическо лице се управлява или разпределя 50 на сто или повече от имуществото на юридическо лице с нестопанска цел;

г) в полза на група от физически лица е създадено или действа юридическо лице с нестопанска цел.

За неясна, неотговаряща на специфичните характеристики на ЮЛНЦ и съответно неподходяща за осигуряване на правна сигурност. Затова предлагаме буква в) и г) да отпаднат и вместо тях да се създаде нова буква в) гласяща:

в) физическо лице се счита действителен собственик на юридическо лице с нестопанска цел по смисъла §2, ал. 1, т.2 от Допълнителните разпоредби на ЗМИП

Съгласно §2, ал. 1, т.2 от Допълнителните разпоредби на ЗМИП „действителен собственик" е физическо лице или физически лица, което/които в крайна сметка притежават или контролират юридическо лице,“. Поради това с предлаганата от нас редакция ще се постигне по-добра законодателна синергия, а по отношение на определяне на действителни собственици на ЮЛНЦ вече съществуват и указания издадени от ДАНС, което ще подпомогне и правоприлагането

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,

Съкращаване на процедурните срокове за провеждане на публични консултации обусловени от организационни пропуски на публичната власт придружени с проформа мотиви за това преграждат възможността за ефективно гражданско участие, компрометират доверието в партиципаторния процес по вземане на решение и могат да доведат до некачествено законодателство и нежелани негативни последици за конституционно гарантираните права. Затова считаме, че настоящата процедура по обществена консултация е пример за лоша практика и съответно следва срокът по нея да бъде удължен до нормативно предвидените 30 дни.

За контакт: гр. София, 1000, ул. „Христо Белчев” № 3, ет. 1, на имейл адрес: nadya@bcnl.org или на телефон: 0897 788 889, лице за контакт: Надя Шабани.

С уважение:

Надя Шабани,
Директор на БЦНП